

قانون مدنی

در نظم حقوقی معاصر

سید کمال خطیبی قمی
وکیل پایه یک دادگستری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۸۴-۹۶-۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۶۳۴۱۹

عنوان و نام پدیدآور: قانون مدنی در نظم حقوقی معاصر / نویسنده سیدکمال خطیبی قمی.

مشخصات نشر: تهران: طرح نوین اندیشه، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۰۰۰ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

عنوان قرارداد: ایران. قوانین و احکام

موضوع: Iran. Laws, etc.

موضوع: قانون مدنی -- ایران

موضوع: Civil law -- Iran

رده بندی دیویی: ۳۴۷/ ۵۵

رده بندی، کنگره: KMH ۴۹۳/۸ ۱۳۹۵

کتابشناسی: افزودن خطیبی قمی، کمال، ۱۳۹۳ -

وضعیت فهرست نویسی: فیا

طرح نوین اندیشه

موسسه فرهنگی و انتشاراتی

عنوان: قانون مدنی در نظم حقوقی معاصر

نویسنده: سید کمال خطیبی قمی

مدیر اجرایی: رحمان تقوی ساروکلایی

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۸۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: تهران، فلسطین شمالی، خیابان شهید حجت دوست، پلاک ۲۹.

تلفن: ۸۸۹۸۶۲۷۷-۸

نمایشگاه و فروشگاه کتاب: تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان منیری جاوید،

پلاک ۸۵ تلفن: ۶۶۴۷۵۰۶۷-۸

آدرس سایت: www.tnovin.com

حق چاپ محفوظ است.

فهرست عنوان‌ها

عنوان	صفحه
مقدمه: در انتشار و آثار و اجرای قوانین به طور عموم	۱۶
جلد اول - در اموال	۳۰
کتاب اول - در بیان اموال و مالکیت به طور کلی	۳۱
باب اول - در بیان انواع اموال	۳۷
فصل اول: در اموال غیر منقول	۴۱
فصل دوم: در اموال منقوله	۴۷
فصل سوم: در اموالی که مالک خاص ندارد	۵۱
باب دوم: در عموم مختلفه که برای اشخاص نسبت به اموال حاصل می‌شود	۵۵
فصل اول: در مالکیت	۵۸
فصل دوم: در حق انتفاع	۶۷
مبحث اول: در عمری و رقبی	۶۹
مبحث دوم: در وقف	۷۸
مبحث سوم: در حق انتفاع از مباحات	۱۰۳
فصل سوم: در حق ارتفاق نسبت به ملک غیر، راه، کام و آثار املاک نسبت به	۱۰۳
املاک مجاور	۱۰۳
مبحث اول: در حق ارتفاق نسبت به ملک غیر	۱۰۳
مبحث دوم: در احکام و آثار املاک نسبت به املاک مجاور	۱۰۹
مبحث سوم: در حریم املاک	۱۲۷
کتاب دوم - در اسباب تملک	۱۲۹
قسمت اول - در احیاء اراضی موات و حیازت اشیاء مباحه	۱۳۰
باب اول - در احیاء اراضی موات و مباحه	۱۳۰
باب دوم - در حیازت مباحات	۱۳۲

۱۴۹	باب سوم- در معادن.....
۱۴۹	باب چهارم- در اشیاء پیدا شده و حیوانات ضالّه.....
۱۴۹	فصل اول: در اشیاء پیدا شده.....
۱۵۱	فصل دوم: در حیوانات ضالّه.....
۱۵۲	باب پنجم- در دقینه.....
۱۵۶	باب ششم- در شکار.....
۱۶۷	قسمت دوم- در عقود و معاملات و الزامات.....
۱۶۷	باب اول- در عقود و تعهدات به طور کلی.....
۱۶۸	فصل اول: در اقسام عقود و معاملات.....
۱۷۴	فصل دوم: در شرایط اساسی برای صحت معامله.....
۱۷۵	مبحث اول: در قصد، طرفه و رضای آنها.....
۱۹۳	مبحث دوم: در اهلیات طریقی.....
۱۹۵	مبحث سوم: در مورد معامله.....
۱۹۸	مبحث چهارم: در جهت معادن.....
۲۰۲	فصل سوم: در اثر معاملات.....
۲۰۲	مبحث اول: در قواعد عمومی.....
۲۱۰	مبحث دوم: در خسارات حاصله از عدم اجرای تعهدات.....
۲۱۸	مبحث سوم: در اثر عقود نسبت به اشخاص ثالث.....
۲۲۰	فصل چهارم: در بیان شرایطی که در ضمن عقد می شود.....
۲۲۰	مبحث اول: در اقسام شرط.....
۲۲۵	مبحث دوم: در احکام شرط.....
۲۳۵	فصل پنجم: در معاملاتی که موضوع آن مال غیر است یا معاملات قضولی..
۲۴۵	فصل ششم: در سقوط تعهدات.....
۲۴۶	مبحث اول: در وفای به عهد.....
۲۶۲	مبحث دوم: در اقاله.....
۲۶۸	مبحث سوم: در ابراء.....

۲۷۲	مبحث چهارم: در تبدیل تعهد
۲۷۴	مبحث پنجم: در تهاتر
۲۸۰	مبحث ششم: مالکیت مافی الذمه
۲۸۲	باب دوم - در الزاماتی که بدون قرارداد حاصل می شود
۲۸۲	فصل اول: کلیات
۲۸۶	فصل دوم: در ضمان قهری
۲۸۶	مبحث اول: در غصب
۳۰۲	مبحث دوم: در اتلاف
۳۰۵	مبحث سوم: در تسبیب
۳۳۶	مبحث چهارم: در استفا
۳۳۹	باب سوم - در عقود معیه مختلفه
۳۳۹	فصل اول: در بیع
۳۳۹	مبحث اول: در احکام بیع
۳۴۶	مبحث دوم: در طرفین معامله
۳۴۸	مبحث سوم: در میع
۳۶۰	مبحث چهارم: در آثار بیع
۳۶۱	فقره اول: در ملکیت میع و ثمن
۳۶۴	فقره دوم: در تسلیم
۳۸۱	فقره سوم: در ضمان درک
۳۸۳	فقره چهارم: در تأدیه ثمن
۳۸۴	مبحث پنجم: در خیارات و احکام راجعه به آن
۳۸۴	فقره اول: در خیارات
۳۸۷	اول - در خیار مجلس
۳۹۰	دوم - در خیار حیوان
۳۹۱	سوم - در خیار شرط
۳۹۴	چهارم - در خیار تأخیر ثمن

۳۹۷	پنجم - در خیار رؤیت و تخلف وصف
۴۰۰	ششم - در خیار غبن
۴۰۴	هفتم - خیار عیب
۴۱۴	هشتم - در خیار تدلیس
۴۱۷	نهم - در خیار تبعض صفقه
۴۲۱	دهم - در خیار تخلف شرط
۴۲۲	نقشه دوم: در احکام خیارات به طور کلی
۴۲۹	فصل دوم: در اجاره شرط
۴۳۲	فصل سوم: در معاوضه
۴۳۴	فصل چهارم: در اجاره
۴۳۵	مبحث اول: در اجاره اشیاء
۴۶۸	مبحث دوم: در اجاره حیوانات
۴۷۰	مبحث سوم: در اجاره اشخاص
۴۷۱	فقره اول: در اجاره خدمه و کارگر
۴۷۲	فقره دوم: در اجاره متصدی حمل و نقل
۴۹۵	فصل پنجم: در مزارعه و مساقات
۴۹۵	مبحث اول: در مزارعه
۵۱۰	مبحث دوم: در مساقات
۵۱۳	فصل ششم: در مضاربه
۵۱۰	فصل هفتم: در جماله
۵۲۶	فصل هشتم: در شرکت
۵۲۶	مبحث اول: در احکام شرکت
۵۳۵	مبحث دوم: در تقسیم اموال شرکت
۵۴۳	فصل نهم: در ودیعه
۵۴۳	مبحث اول: در کلیات
۵۴۹	مبحث دوم: در تعهدات امین

۵۵۷	مبحث سوم: در تعهدات امانت گذار
۵۵۸	فصل دهم: در عاریه
۵۶۳	فصل یازدهم: در قرض
۵۶۷	فصل دوازدهم: در قمار و گرویندی
۵۶۷	فصل سیزدهم: در وکالت
۵۷۳	مبحث اول: در کلیات
۵۷۷	مبحث دوم: در تعهدات وکیل
۵۸۱	مبحث سوم: در تعهدات موکل
۵۸۵	مبحث چهارم: در طرق مختلفه انقضای وکالت
۵۸۵	فصل چهاردهم: در ضمان عقدی
۵۸۵	مبحث اول: در دیات
۵۹۵	مبحث دوم: در اثر ضمان بین ضامن و مضمون له
۵۹۹	مبحث سوم: در اثر ضمان بین ضامن و مضمون عنه
۶۰۳	مبحث چهارم: در اثر ضمان بین ضامن
۶۰۴	فصل پانزدهم: در حواله
۶۱۰	فصل شانزدهم: در کفالت
۶۲۳	فصل هفدهم: در صلح
۶۳۲	فصل مجدهم: در رهن
۶۵۰	فصل نوزدهم: در هبه
۶۶۰	قسمت سوم - در اخذ به شفعه
۶۷۰	قسمت چهارم - در وصایا و ارث
۶۷۱	باب اول - در وصایا
۶۷۰	فصل اول: در کلیات
۶۸۰	فصل دوم: در موصی
۶۸۷	فصل سوم: در موصی به
۶۹۵	فصل چهارم: در موصی له

۶۹۸	فصل پنجم: در وصی
۷۰۳	باب دوم- در ارث
۷۰۳	فصل اول: در موجبات ارث و طبقات مختلفه وراث
۷۰۸	فصل دوم: در تحقق ارث
۷۱۴	فصل سوم: در شرایط و جمله‌ای از موانع ارث
۷۲۵	فصل چهارم: در حجب
۷۳۱	فصل پنجم: در فرض و صاحبان فرض
۷۳۶	فصل ششم: در سهم الارث طبقات مختلفه وراث
۷۳۶	مبحث اول: در سهم الارث طبقه اول
۷۴۳	مبحث دوم: در سهم الارث طبقه دوم
۷۴۷	مبحث سوم: در سهم الارث طبقه سوم
۷۵۱	مبحث چهارم: در میراث راجع و زوج
۷۵۵	کتاب سوم- در مقررات مختلفه
	جلد دوم- اشخاص
۷۶۰	کتاب اول- در کلیات
۷۷۷	کتاب دوم- در تابعیت
۷۸۶	کتاب سوم- در اسناد سجل احوال
۷۸۹	کتاب چهارم- در اقامتگاه
۷۹۵	کتاب پنجم- در غایب مفقودالاث
۸۰۱	کتاب ششم- در قرابت
۸۰۵	کتاب هفتم- در نکاح و طلاق
۸۰۵	باب اول- در نکاح
۸۰۵	فصل اول: در خواستگاری
۸۱۵	فصل دوم: قابلیت صحی برای ازدواج
۸۱۹	فصل سوم: در موانع نکاح
۸۳۴	فصل چهارم: شرایط صحت نکاح

۸۴۱	فصل پنجم: وکالت در نکاح
۸۴۳	فصل ششم: در نکاح منقطع
۸۴۴	فصل هفتم: در مهر
۸۶۰	فصل هشتم: در حقوق و تکالیف زوجین نسبت به یکدیگر
۸۷۱	باب دوم - در انحلال عقد نکاح
۸۷۳	فصل اول: در مورد امکان فسخ نکاح
۸۸۳	فصل دوم: در طلاق
۸۸۳	بحث اول: در کلیات
۸۹۰	بحث دوم: در قسم طلاق
۸۹۵	بحث سوم: در علل طلاق
۹۰۲	کتاب هشتم - در اولاد
۹۰۲	باب اول - در نسب
۹۱۱	باب دوم - در نگاه‌داری و تربیت اطفال
۹۱۸	باب سوم - در ولایت قهری پدر و جد پدری
۹۲۹	کتاب نهم - در خانواده
۹۲۹	فصل اول: در الزام به انفاق
۹۳۲	کتاب دهم - در حجر و قیمومت
۹۳۲	فصل اول: کلیات
۹۳۹	فصل دوم: در موارد نصب قیم و ترتیب آن
۹۴۵	فصل سوم: در اختیارات و وظایف مسئولیت قیم و حدود آن: در احوال العموم
۹۵۰	در امور صغار و مجانین و اشخاص غیر رشید
۹۵۲	فصل چهارم: در موارد عزل قیم
۹۵۲	فصل پنجم: در خروج از تحت قیمومت
	جلد سوم - در ادله اثبات دعوا
۹۵۷	کتاب اول - در اقرار
۹۵۷	باب اول - در شرایط اقرار

۹۶۶	 باب دوم - در آثار اقرار
۹۷۰	 کتاب دوم - در اسناد
۹۸۲	 کتاب سوم - در شهادت
۹۸۲	 باب اول - در موارد شهادت
۹۸۶	 باب دوم - در شرایط شهادت
۹۹۰	 کتاب چهارم - در امارات
۹۹۴	 کتاب پنجم - در قسم

www.ketab.ir

بسم الله الرحمن الرحيم

تقدمه

قانون مدنی به عنوان یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین قوانین کشور همواره مورد توجه حقوقدانان و پژوهشگران بوده است. و از همین رو این قانون از اهمیت دو چندان در میان دیگر قوانین برخوردار می‌باشد. مطالب و مباحث این مجموعه قانون مدنی - موجب شده شرح و تفسیر در آن از گذشته تا کنون تازه و نو باقی بماند. اگر چه، شرح و بسط قوانین محتاج به غور و تتبع و پیگیری‌های صبورانه در آراء و اقوال اصحاب اندیشه در هر یک از شعب حقوق دارد ولی علاوه بر آن تدقیق و تعمق در خصوص چگونگی نیاز مخاطبین و عمل به پاسخگویی به این مهم به وسیله جستجی و استیعاب بودن آن می‌افزاید.

در مباحث مربوط به حقوق مدنی تا کنون آثار متنوع و فراوانی توسط اساتید حقوق و شارحان به رشته تحریر درآمده، و به زینت طبع آراسته شده است ولی آنچه مسلم است مباحث و مسائل اساسی هیچ‌گاه غایت و مرزی ندارد و به حکم ضرورت جهت ارتقاء اندیشه‌ها می‌بایست از رکود پرهیز کرد.

آثار ارائه شده در ایران به روش کتاب حاضر - به گفته‌ی بدیدآورندگان آن - مقتبس از شیوه‌ی کشورهای چونی فرانسه و سوئیس است. در آن کشورها همچون کشور ما مؤلفان ذیل هر ماده‌ای قواعد مربوط به آن را بیان می‌نمایند و یادداشت‌هایی مختصر را یادآور می‌شوند. به گفته‌ی ایشان، این یادداشت‌ها به منظور شرح و تفسیر قوانین نیست و هدف از آن صرفاً ارائه‌ی فهرستی از قواعد استنباط شده و آراء قضایی است که همراه با ارجاع به کتاب‌های اصلی و مبسوط می‌باشد.

کتاب حاضر به روشی متفاوت در اختیار مخاطبان قرار گرفته و جهات افتراق آن با سایر آثار به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- آشنایی مخاطبین با اقوال و نظرات محققین و استادان حقوق مدنی.
 - ۲- آشنایی با آراء اندیشمندان فقه و آثار فقهی که بی‌شک از منابع نویسندگان قانون مدنی بوده است.
 - ۳- در این مجموعه، برخلاف آنچه که در این روش متداول است، سعی بر آن شده است که از ارائه فهرست خودداری کرده و دست کم در هر مورد با توضیح و شرحی موجز مخاطبین را از رجوع به کتب اصلی بی‌نیاز کنیم. این موضوع خود از جهات مختلف مفید و مطلوب است.
- امیدوارم روش حاضر پاسخگوی نیاز مخاطبین و موجب ارشاد اذهان خوانندگان محترم باشد و تبحرات تفصیلی و گاه خلاصه مباحث، مفید و مؤثر برای کلیه حقوقدانان را دانه حویلی قرار گیرد.

سید کمال خطیبی قمی

۱۳۹۵/۴/۱۶

مصادف با ۱۳ شعبان ۱۴۱۵ قمری